Euroopan parlamentti
2024-2029

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2025/2155(DEC)

5.12.2025

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

talousarvion valvontavaliokunnalle

vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan syyttäjänviraston talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2024
(2025/2155(DEC))

Valmistelija: Evin Incir

PA_NonLegDec

LAUSUNTO

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa talousarvion valvontavaliokuntaa sisällyttämään seuraavan päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. panee merkille, että vuonna 2024 Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) käsiteltävänä olleiden tapausten määrä kasvoi merkittävästi 2 666 aktiiviseen tutkintaan ja lähes 30 prosenttia niistä oli rajat ylittäviä, ja toteaa, että syytteeseenpanoaste (47 prosenttia) nousi huomattavasti samalla, kun valtuutetut Euroopan syyttäjät jäädyttivät varoja huomattavasti entistä enemmän;

2. panee merkille, että vuonna 2024 EPPO käsitteli 6 547 rikosilmoitusta eli 56 prosenttia enemmän kuin vuonna 2023, mikä johtui lähinnä siitä, että yksityisten osapuolten (85 prosenttia) ja kansallisten viranomaisten (12 prosenttia) tekemät ilmoitukset lisääntyivät merkittävästi, ja toteaa tämän osoittavan, että unionin taloudellisiin etuihin vaikuttavia petoksia havaitaan osallistuvissa jäsenvaltioissa paremmin ja että yleinen tietoisuus EPPOn roolista on lisääntynyt;

3. huomauttaa, että rajatylittäviin alv-petoksiin liittyvien tapausten määrä on kasvussa ja että niiden osuus EPPO-tapausten yhteydessä arvioiduista vahingoista on yli puolet; panee lisäksi merkille, että NextGenerationEU-välineen rahoituksen täytäntöönpanoon liittyvät tutkinnat ovat lisääntyneet merkittävästi (25 prosentin lisäys);

4. korostaa, että EU:n talousarvioon kohdistuvia petoksia ja muita rikoksia koskevista tutkinnoista valtaosaa haittaavat edelleen kansallisten lainsäädäntöjen eroavuudet ja jäsenvaltioiden epäyhtenäiset täytäntöönpanotoimet;

5. korostaa, että EPPOn työmäärä aliarvioitiin tuntuvasti alkuperäisessä talousarviokehyksessä, minkä vuoksi sen rahoitus ja henkilöstö jäivät rakenteellisesti liian vähäisiksi; korostaa, että tutkintojen kasvavaa määrää ei voida hallita ilman riittävää henkilöstöä ja kunnollisia resursseja, joilla varmistetaan, että rahoitukseen liitetään vahvemmat vastuuvelvollisuusmekanismit ja säännölliset tuloksellisuuden arvioinnit, jolloin voidaan taata EU:n veronmaksajien rahojen tehokas käyttö; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä EPPOn kanssa ja esittämään päivitetyn arvion EPPOn tarpeista ennen seuraavaa monivuotista rahoituskehystä, jossa olisi otettava huomioon myös EPPOn alueellisen toimivallan laajentaminen koskemaan Ruotsia ja Puolaa; muistuttaa, että EPPO on yksi niistä harvoista EU:n elimistä, joka tuo varoja EU:n talousarvioon EU:n taloudellisten etujen suojaamisen yhteydessä;

6. korostaa, että Europolia, Eurojustia, OLAFia ja EPPOa koskevan lainsäädäntökehyksen tarkistamisen olisi tarjottava mahdollisuuksia maksimoida tehokkuus, kun pyritään yhteisiin tavoitteisiin erityisesti petosten, talousrikosten, korruption ja muiden EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuvien vahingontekojen torjunnassa, välttäen kuitenkin toimien päällekkäisyyttä; korostaa, että tiiviimpi operatiivinen yhteistyö ja yhteiset analyysivalmiudet muiden EU:n virastojen, kuten Europolin, Eurojustin ja OLAFin, kanssa voisivat tuottaa merkittäviä mittakaavaetuja ja parantaa yleistä tehokkuutta; kehottaa EPPOa tekemään tiivistä yhteistyötä sellaisten samoihin tavoitteisiin pyrkivien muiden virastojen kanssa, joiden toiminta saattaisi hyvinkin täydentää EPPOn

toimintaa; viittaa tässä yhteydessä erityisesti äskettäin perustettuun rahanpesuntorjuntaviranomaiseen (AMLA) ja tulevaan EU:n tulliviranomaiseen; korostaa, että petosten ja talousrikosten tehokas havaitseminen edellyttää aitoa datavetoista yhteistyötä ja tiedonvaihtoa kaikkien EU:n petostentorjuntajärjestelmän toimijoiden kesken; korostaa, että tässä yhteistyössä on kaikilta osin noudatettava tietosuojasääntöjä ja menettelytakeita;

7. muistuttaa, että komissio on sitoutunut nopeuttamaan EPPOn toimeksiannon tarkistamista, ja odottaa tällaisen tarkistamisen johtavan EPPOn toimivallan laajentamiseen; korostaa kehottaneensa toistuvasti ulottamaan EPPOn toimivallan muille vakavan rikollisuuden aloille, kuten EU:n pakotteiden rikkomiseen, mutta korostaa, että ennen toimeksiannon laajentamista on tehtävä kokonaisvaltainen vaikutustenarviointi ja tarjottava riittävät talousarvio- ja henkilöresurssit, joilla varmistetaan toimenpiteiden vaikuttavuus;

8. toteaa, että EPPOn on kehitettävä asianmukaisin resurssein autonomisia digitaalisia järjestelmiä käsitelläkseen yhä monimutkaisempia ja sofistikoituneempia rajatylittäviä talousrikoksia, joissa käytetään uusimpia digitaaliteknologioita; on huolissaan asianhallintajärjestelmän kehittämisen viivästyksistä; panee merkille, että EPPO kerää tutkintojen aikana runsaasti tietoa erityisesti monimutkaisista talousrikoksista, järjestäytyneestä rikollisuudesta ja rahanpesutapauksista ja että sitä hyödynnetään edelleen liian vähän sisäisten analyysivalmiuksien puutteen vuoksi; suhtautuu myönteisesti EPPOn kyberturvallisuusstrategian ja kyberturvallisuuskehyksen hyväksymiseen ja kehottaa panemaan sen nopeasti ja kaikilta osin täytäntöön; kannustaa EPPOa asettamaan digitaalisessa siirtymässään etusijalle yhteentoimivuuden ja tietoturvan ja varmistamaan yhteensopivuuden Europolin ja Eurojustin järjestelmien kanssa sekä suojelemaan samalla perusoikeuksia;

9. kehottaa jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä liittyneet EPPOon, tekemään niin viipymättä, sillä näin voidaan varmistaa aidosti yleiseurooppalainen rikosoikeusjärjestelmä, jolla voidaan suojata unionin taloudellisia etuja ja reagoida tehokkaasti rajatylittävään järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja korruptioon; korostaa, että ulkopuolelle jäämisestä seuraava hajanaisuus heikentää EU:n oikeusjärjestelmän johdonmukaisuutta ja tehokkuutta ja että kaikkien jäsenvaltioiden täysipainoinen osallistuminen vahvistaisi merkittävästi unionin valmiuksia havaita ja tutkia vakavia rikoksia, jotka vaikuttavat EU:n talousarvioon, sekä nostaa niitä koskevia syytteitä; muistuttaa, että osallistuminen EPPOon on unionin yhteisen oikeus- ja petostentorjuntajärjestelmän kulmakivi, jolla varmistetaan EU:n taloudellisten etujen ja sen toimielinten nuhteettomuuden tehokas suojaaminen; kehottaa vaatimaan kaikilta tulevilta jäsenvaltioilta osallistumista EPPOn toimintaan osana EU:hun liittymisprosessia, jotta voidaan varmistaa, että vastuuvelvollisuus, oikeudellinen yhteistyö ja täytäntöönpano toteutuvat yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa;

10. korostaa, että EPPOon jo osallistuvien jäsenvaltioiden kanssa on tarpeen käydä jatkuvaa ja jäsenneltyä vuoropuhelua, jotta voidaan vastata niiden kohtaamiin käytännön haasteisiin oikeusvaltioperiaatteeseen liittyvien rikkomusten ja korruption torjunnassa; kehottaa Euroopan komissiota tukemaan näitä jäsenvaltioita vuotuisiin oikeusvaltiokertomuksiin sisältyvien suositusten konkreettisessa täytäntöönpanossa ja varmistamaan, että EPPOn puitteissa saadut kokemukset edistävät entistä vahvempaa ja

johdonmukaisempaa unionin laajuista lähestymistapaa oikeuslaitoksen lahjomattomuuteen ja vastuuvelvollisuuteen.

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti sisällyttäneensä lausuntoonsa aiheeseen liittyvistä asioista tietoja, jotka hän on saanut laatiessaan lausuntoa ennen sen hyväksymistä valiokunnassa seuraavilta pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai seuraavilta kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt:

1. Pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat edunvalvojat
Transparency International EU / EU transparency register: 501222919-71

Valmistelija on yksin vastuussa edellä olevan luettelon laatimisesta.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Hyväksytty (pvä)	3.12.2025
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 52 –: 12 0: 7
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Pernando Barrena Arza, Nikola Bartůšek, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Damien Carême, Susanna Ceccardi, Caterina Chinnici, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Alessandro Ciriani, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Estrella Galán, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Paolo Inselvini, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Mariusz Kamiński, Fabienne Keller, Mary Khan, Alice Kuhnke, Murielle Laurent, Fabrice Leggeri, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Michael McNamara, Ana Catarina Mendes, Verena Mertens, Nadine Morano, Matjaž Nemec, Ana Miguel Pedro, Ilaria Salis, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Kristian Vigenin, Isabel Wiseler-Lima, Ewa Zajączkowska-Hernik, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Katarina Barley, Anna Maria Cisint, Markéta Gregorová, Monika Hohlmeier, Nikola Minchev, Javier Moreno Sánchez, Jan-Christoph Oetjen, Leoluca Orlando, Oliver Schenk, Sebastian Tynkkynen, Alexandre Varaut, Maciej Wąsik
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (216 art. 7 kohta)	Stefano Cavedagna, José Cepeda, Pietro Fiocchi, Andrey Kovatchev, Marcos Ros Sempere, Michał Szczerba, Catarina Vieira

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

52	+
PPE	Magdalena Adamowicz, François-Xavier Bellamy, Ioan-Rareş Bogdan, Caterina Chinnici, Lena Düpont, Monika Hohlmeier, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Verena Mertens, Nadine Morano, Ana Miguel Pedro, Oliver Schenk, Michał Szczerba, Alice Teodorescu Måwe, Tomas Tobé, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
PfE	Jaroslav Bžoch
Renew	Abir Al-Sahlani, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Nikola Minchev, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Katarina Barley, José Cepeda, Marina Kaljurand, Murielle Laurent, Ana Catarina Mendes, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Marcos Ros Sempere, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Kristian Vigenin, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Pernando Barrena Arza, Damien Carême, Estrella Galán, Ilaria Salis
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Alice Kuhnke, Leoluca Orlando, Catarina Vieira

12	-
ESN	Mary Khan, Milan Uhrík, Ewa Zajączkowska-Hernik
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Susanna Ceccardi, Anna Maria Cisint, Marieke Ehlers, Fabrice Leggeri, Petra Steger, Tom Vandendriessche, Alexandre Varaut

7	0
ECR	Stefano Cavedagna, Alessandro Ciriani, Pietro Fiocchi, Paolo Inselvini, Mariusz Kamiński, Sebastian Tynkkynen, Maciej Wąsik

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää